

EXPERIÈNCIA DE LECTURA

LECTURA GUIADA

Centre: Escola El Bruel
Adreça: C/ Olivera, 74 (Empuriabrava)
Correu: b7008663@xtec.cat
Responsables activitat: Núria Salas
Data de l'experiència: 21 de maig de 2018
ST: Girona

1. Contextualització de l'experiència

1.1. Context del centre

L'Escola El Bruel és un centre públic d'educació infantil i primària d'una línia. Està situat al costat dels Aiguamolls de l'Empordà. Durant els darrers anys, la població ha rebut un gran volum de famílies nouvingudes. El centre es caracteritza per vetllar per l'acolliment i l'educació integral d'aquest alumnat en un ambient de respecte i diàleg.

1.2. Descripció general de l'activitat

L'activitat consisteix en la lectura col·lectiva d'un text discontinu informatiu sobre l'elaboració de la colònia (Revista *Tatano*, abril 2010, núm 52). Un cop la mestra ha triat el text l'analitza per tal de planificar la intervenció docent. Planteja l'activitat seguint els tres moments del procés lector: abans, durant i després de la lectura. Guia la lectura del text ensenyant estratègies de comprensió lectora adequades per aquest tipus de text, tenint en compte el nivell lector dels seus alumnes.

1.3. Nivell educatiu

L'activitat es porta a terme a primer de primària del centre.

1.4. Agrupament de l'alumnat

Gran grup

1.5. Àrea o matèria

S'ha fet a l'àrea de llengua, tot i que el contingut del text pertany a l'àrea de coneixement del medi.

1.6. Temporització

1 sessió d'una hora de durada

2. Planificació de l'experiència

2.1. Objectiu

Ensenyar a llegir un text discontinu per extreure'n informació a partir del reconeixement de les paraules claus. Els alumnes han d'aprendre a establir relacions entre elements que extraiem del paisatge i la colònia.

2.2. Competències bàsiques

1. Competència comunicativa lingüística i audiovisual

És la capacitat d'expressar, interpretar i comunicar conceptes, pensaments, fets i opinions, oralment i per escrit, fent servir diferents suports i formats (escrit, audiovisual, gràfic...) atenent la diversitat de llengües, per interactuar lingüísticament de manera adequada i creativa en diferents contextos socials i culturals.

Competències bàsiques pròpies de l'àmbit lingüístic

Dimensió comprensió lectora

- **Competència 4.** Llegir amb fluïdesa per comprendre textos de la vida quotidiana, dels mitjans de comunicació i escolars en diferents suports i formats.
- **Competència 5.** Aplicar estratègies de comprensió per obtenir informació, interpretar i valorar el contingut d'acord amb la tipologia i la complexitat del text i el propòsit de la lectura.
- **Competència 6.** Utilitzar, per comprendre un text, l'estructura i el format de cada gènere textual i el component semàntic de les paraules i de les estructures morfosintàctiques més habituals.
- **Competència 7.** Aplicar estratègies de cerca i gestió de la informació per adquirir coneixement propi.

2.3. Continguts

- Comprensió de les informacions escrites en diferents formats més habituals de l'aula i de la vida quotidiana.
- Estratègies afavoridores del procés de comprensió lectora abans, durant i després de la lectura (planificació, anticipació, identificació de mots, inferències, relació entre fragments, capacitat d'autocorrecció a partir del sentit global, identificació dels signes de tot tipus que formen part del text).
- Lectura individual silenciosa o en veu alta.
- Comprensió reflexiva dels textos de tipologia diversa, entre els quals els audiovisuals (publicitat de joguines i de productes d'alimentació, entre altres).

2.4. Criteris d'avaluació

4. Aplicar a les lectures individuals algunes estratègies treballades col·lectivament, començant per les més senzilles, com mirar les imatges i llegir el títol per fer hipòtesis.

5. Comprendre i extreure informacions rellevants de textos escrits i audiovisuals adequats a l'edat i presentats en diferents suports.

11. Ser capaç d'observar el funcionament de la llengua: canvis d'ordre dels elements, formació de paraules, formes literàries, analogia, entre altres.

3. Desenvolupament de l'experiència

3.1 Preparació de l'activitat

3.1.1 Anàlisi del text

El text és adequat per als alumnes d'aquesta edat perquè combina la informació amb moltes fotografies. Les paraules claus estan en negreta i amb un color diferent. A més, hi ha fletxes que relaciona algunes paraules claus amb la fotografia corresponent.

- **Identificar idees clau**
 - La bona olor de les colònies.
 - Ingredients d'elaboració.
 - Origen del mot colònia.
 - Plantes aromàtiques.
- **Identificar dificultats lèxiques o d'estructura**
 - vocabulari: alambí, essència, flascons, cítrics, gessamí.
 - lèxic: plantes aromàtiques, els nassos.
- **Preveure solucions per a les dificultats**
 - Establir diàleg per entendre vocabulari.
 - Buscar algunes imatges a internet per fer aclariments.

3.1.2 Planificació de la intervenció docent:

Decidir les pauses i la nostra intervenció:

Ensenyaré la **imatge del nen que es posa colònia** i parlarem sobre què els suggereix, de què creuen que tractarà el text.

Llegiré el títol (comprovació de les hipòtesis)

Faré el **modelatge del primer paràgraf**. Llegiré fins al final i farem la reflexió de com he llegit: donant importància a les paraules que són de colors. Els diré que, sense aquestes, el text no tindria sentit. Relacionaré el text amb la imatge.

Llegiran de forma individual el segon paràgraf. Després el llegirem conjuntament fent lectura coral, i ens fixarem si hi ha paraules clau. Ho demanaré als nens, que ho trobin ells sols. Parlarem “els nassos”.

Llegirem la part dels cítrics. Mirarem la paraula clau i ho relacionarem amb els ingredients llegits en el primer paràgraf (estratègia de fer connexions).

Surten tres imatges de tres plantes aromàtiques diferents. Descobriré les etiquetes a mesura que els alumnes intenten esbrinar de quina planta es tracta. N’hi ha dues que les coneixen, perquè les tenim a l’escola: espígol i romaní. Establirem relació entre aromàtica i aroma. Tornarem a **fer connexions amb el primer paràgraf** i parlarem una altra vegada dels ingredients.

La curiositat de l’inventor de la colònia i el matí de primavera. Proposaré que busquin què els suggereix l’olor d’alguna colònia que els agradi molt (visualitzem allò que diuen i establim relació amb un possible ingredient bàsic que la seva colònia preferida pot tenir, depenent de què els recordi).

Descobriré la darrera imatge: els flascons (producte final de tot el procés). Els farà adonar per què estan destacats dins l’estructura del text i llegirem la curiositat final, la que parla dels noms bonics dels perfums.

The diagram, titled "La colònia", illustrates a process flow. On the left, a person's head is shown with a speech bubble saying "Mmm! Quina bona Olor!". Below this is a yellow box and an orange box. In the center, there is a bowl of lemons and a collection of perfume bottles, including "DOWN TOWN", "VERSACE", and "ROBERTO CAVALLI". To the right, there are three stacked colored boxes (pink, purple, and dark purple) with arrows pointing to them from the lemons and bottles. At the bottom right, there are two ovals (blue and light purple) and a tilted box with lines. At the top, there are two empty rectangular boxes with lines. The entire diagram is enclosed in a purple border.

Distribució del text discontinu i de les imatges. (Vegeu original al Tatano número 52)

3.2 Desenvolupament de l'activitat

3.2.1 Abans de llegir

Crear expectatives:

La mestra diu:

- *Recordeu quan anàveu a educació infantil? Oi que va fer un taller de saquets d'olor? Recordo que us va agradar molt.*
- *Us agradaria saber de quines altres maneres podem aconseguir bones olors?*

Activar coneixements previs:

La mestra tapa tot el text i deixa veure la imatge principal (un nen que s'està posant colònia). Proposa que descobreixin el text on diu: *MMM! Quina bona olor!* Demana als alumnes que diguin de què creuen que anirà el text.

Formular d'hipòtesis:

Un cop han fet les hipòtesis sobre de què tractarà el text, es destapa el títol per tal de comprovar-les. Es descarten les que s'allunyen, i es reafirmen les que encerten. També demana als alumnes quines paraules creuen que poden aparèixer al llarg del text (conegudes per a ells, que tinguin a veure amb la colònia) i les apunta a la pissarra. Els diu que, a mesura que apareguin, les anirà ratllant, a veure quantes n'encerten.

Precisar l'objectiu de lectura de l'alumne:

Llegir per aprendre; del paisatge n'extraïem olors. Es comenta que hem de trobar les relacions que hi ha entre la colònia i el paisatge (tema del projecte de 1r), que això ho haurem de respondre al final.

3.2.2. Durant la lectura

Lectura silenciosa o lectura col·lectiva. Primer se'ls dona un moment perquè llegeixin el paràgraf que veuran projectat a la pantalla ells sols.

Modelatge. La mestra llegeix el primer paràgraf en veu alta. Els diu que la resta de paràgrafs s'assemblaran, i que ella sempre ho llegeix així, que d'aquesta manera li surt molt bé trobar les paraules clau. Dona importància a unes paraules que estan marcades de diferent color (paraules clau/nou vocabulari). A partir d'aquestes paraules (aigua, alcohol, aromes de plantes i alambí), la mestra n'explica les relacions (reflexions que fa en veu alta); per exemple:

- *Ah! Sí! Plantes aromàtiques són les que fan aroma, olor... per això mateix la colònia fa olor!*

Aplicació d'estratègies.

- Una de les estratègies que surt més és la de **fer connexions**. Per exemple, en el paràgraf de la curiositat de les etiquetes boniques que tenen les colònies, els alumnes establiran relacions amb els seus coneixements, és a dir, amb les que han vist a casa.
- Un altra estratègia seria la de **visualitzar**, perquè han d'entendre el perquè del nom de la professió "nassos" amb l'acció principal d'aquests: olorar.
- El paràgraf que parla de l'origen del mot "colònia", hauran de **fer inferències** (últimament han après que hi ha persones o llocs que donen nom a objectes o invents). Han de deduir d'on pot venir la paraula tenint en compte coneixements previs d'altres situacions similars que la mestra ha provocat a classe.

Pauses per **comprovar la comprensió**: és el moment en què es duran a terme les preguntes i les pauses planificades en l'apartat "PREPARACIÓ".

Relacionar les idees dels paràgrafs. Al final, recordarem l'ordre que hem seguit per llegir el text, extraient-ne la conclusió que aquesta és la millor manera de llegir un text d'aquesta tipologia, molt habitual de trobar a les revistes *Tatano* que fullegen i/o llegeixen. Donarem importància al fet que tots els paràgrafs expliquen una idea diferent sobre el tema i que al centre de la pàgina hi ha una imatge destacada, més gran que la resta, i que, per tant, o és el resultat final de tot un procés, o la part més rellevant.

3.2.3. Després de la lectura

Comprovar l'objectiu:

Preguntes de diferents tipologies per comprovar el grau d'assoliment de comprensió.

Una vegada feta l'activitat de lectura, es planteja una pregunta final:

- *Així doncs, heu entès per què hem estudiat la colònia el dia que aprenem coses del projecte del paisatge?*
- *Per què?* (possible resposta: perquè la colònia es fa amb plantes i algunes fruites, i les plantes i fruites estan als camps, prats, muntanyes...)

Activitats de síntesi:

Per comprovar l'objectiu de la mestra (referent a l'organització i estructura dels continguts del text):

- *Sabeu on trobar: quins són els ingredients?, el nom de les plantes?, com es diuen els que comproven l'olor?*

Activitats de relacionar continguts o lèxic:

- *Així doncs, sabríeu dir-me per què es diuen plantes aromàtiques? I per què sempre les volen recollir per fer colònies?*
- *Qui es recorda com es diuen els senyors que preparen les colònies? Com us n'heu recordat?*

Activitats de reflexió sobre les estratègies, les dificultats, el procés de llegir.

Ja n'han parlat quan la mestra ha comprovat l'acompliment del seu objectiu. Els pot demanar si també a ells els ha servit la manera de llegir la informació i de dedicar més estona en les paraules clau tal com ella ha fet al principi (modelatge).

3.2.4. Proposta final

Per valorar l'atenció i la motivació que han mostrat al llarg del procés de lectura, la mestra proposa fer una etiqueta amb un nom ben bonic, com ens han dit que ha de ser en l'últim paràgraf que tenen les colònies. Així doncs, prepara uns flascons de cartolina sucats de diferents aromes. Els nens n'escullen una, la que més els agrada, i seguidament preparen l'etiqueta amb el nom i una decoració.

4. Valoració de l'experiència

La lectura guiada és interessant des del punt de vista que tots els alumnes hi poden participar. Tots poden interactuar des del que saben: fent connexions, llegint un fragment, aportant relacions entre la imatge i el text...

Trobo que els alumnes van estar molt motivats i van aprofitar la sessió de lectura. També crec que fer un bon tancament ha estat important perquè han pogut relacionar la lectura amb el seu entorn més proper, aprendre un munt de vocabulari i estratègies per enfrontar-se a un escrit discontinu i, sobretot, moltes ganes de tornar-ho a fer.

5. Materials

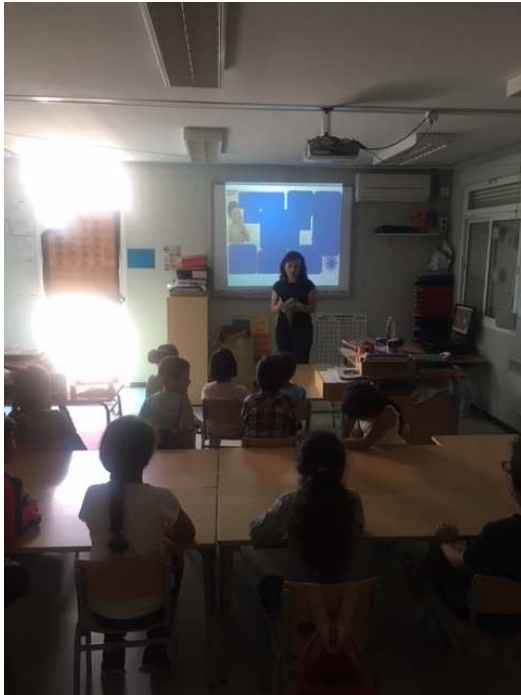
- Revista *Tatano*, abril 2010, número 52.
- Flascons, cartolines i aromes.
- Etiquetes per posar els noms de les colònies .

6. Galeria fotogràfica

Final de l'activitat. Els alumnes es posen junts i fan la foto de tancament que posaran al racó de lectures, amb les fragàncies treballades.

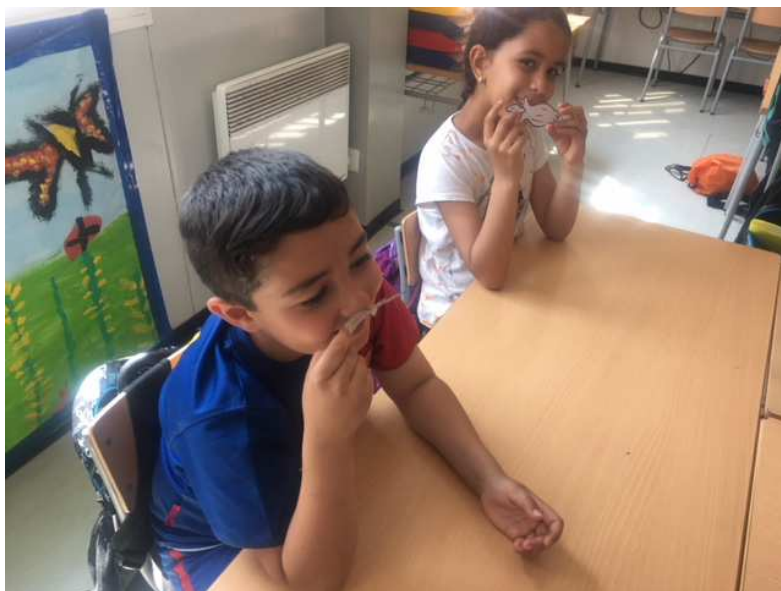
Van aplicant conjuntament totes les estratègies de comprensió planificades.

Llegeixen l'últim fragment. Han arribat al final. A continuació, comprovaran l'objectiu.

Els alumnes mostren una gran atenció des del primer moment.

Comença l'activitat de tancament. Els alumnes oloren els flascons de cartolina amb diferents perfums, decoren el pot i li posen l'etiqueta. Aquesta activitat dona sentit a la tria del text.